

# INGEZONDEN.

OPEN BRIEF AAN ZIJNE EXCELLENTIE DEN MINISTER VAN ARBEID,  
HANDEL EN NIJVERHEID, TE 's-GRAVENHAGE.

*Excellentie,*

Bij dezen neemt ondergeteekende L. G. HEILBRON, Röntgenoloog te Amsterdam, de vrijheid zich per open brief tot U. E. te wenden naar aanleiding van een door U. E. geteekend ontwerp van wet, houdende „regelen betreffende het hebben van Röntgentoestellen en het in voorraad houden van radio-actieve stoffen” en van de toelichtende memorie, die het wetsontwerp vergezelt, bevattende de gronden waarop het rust, beide door U. E. geteekend en bij Koninklijke boodschap dato 10 November 1930 aan de Tweede Kamer der Staten Generaal ingediend.

Ondergeteekende heeft allen eerbied voor het streven, dat door U. E. met dit ontwerp beoogd wordt, doch het wil ondergeteekende voorkomen, dat het tot wet verheffen van dit voorstel in ongewijzigden vorm, niet wenschelijk is en hij wil gaarne de bedenkingen, die hij daartegen heeft, langs dezen weg aan U. E. bekend maken.

Deze wet verstaat onder „stralen” Röntgenstralen en stralen, die daarmede door ons zijn gelijkgesteld”. Aldus luidt art. 1b. van het ontwerp van U. E. In dit ontwerp komt het woord stralen 18 maal voor en slechts in art. 2, 4de lid moet misschien met stralen ook de stralen van radio-actieve stoffen bedoeld zijn. Volgens de Memorie van Toelichting zijn hier echter ook alleen Röntgenstralen bedoeld. Waar in dit ontwerp zijn stralen, die met Röntgenstralen gelijkgesteld zijn en geen Röntgenstralen zijn? Volgens de Memorie van Toelichting behoeven gevaren van zogenaamde grensstralen niet te worden geducht. Ondergeteekende meent te weten, dat deze meening aanvechtbaar is en zou desnoods U. E. in overweging kunnen geven ook aan de gevaren bij de toepassing van deze stralen aandacht te schenken.

De voornaamste bedenking, die ondergeteekende tegen het ontwerp van U. E. heeft is een geheel andere. Volgens art. 2, 4de lid luidende: „Een vergunning wordt, wanneer de stralen op menschen zullen worden aangewend, ter voorkoming van gevaren, slechts verleend aan Artsen, Tandartsen en Tandheekkundigen, als bedoeld in de wet van 30 December 1926, *Staatsblad* no. 454, die inzake het aanwenden van stralen naar het oordeel van onzen minister of indien krachtens art. 6 bij ons beroep is ingesteld, naar het oordeel van ons, voldoende waarborgen van bekwaamheid kunnen geven”.

De Memorie van Toelichting zegt hieromtrent:

„Alleen deze personen geven, wanneer zij zich van de werking van Röntgenstralen behoorlijk op de hoogte hebben gesteld, de noodige waarborgen tegen het toebrengen van schade aan de gezondheid der individuen, die met de stralen worden behandeld. De vergunning zonder meer aan artsen, tandartsen en tandheekkundigen te geven ware niet wenschelijk, omdat hun tegenwoordige opleiding alleen geen voldoende waarborg biedt tegen onoordeelkundige toepassing der stralen op den mensch”.

Art. 1. van de wet houdende regeling der voorwaarde tot verkrijging der bevoegdheid van arts, tandarts, apotheker, vroedvrouw en apothekersbediende luidt: „De hoedanigheid van arts geeft de bevoegdheid de geneeskunst uit te oefenen in haar vollen omvang en wordt verkregen door het afleggen van de door de wet gevorderde examens. Dit artikel is aldus opnieuw vastgesteld bij de wet van 24 November 1922, *Staatsblad*, no. 613. Is het de bedoeling van U. E. bij het Departement van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen te trachten een wetsvoorstel uit te lokken, dat wijziging van dat artikel beoogt en is een dergelijke wetswijziging zelfs niet noodzakelijk alvorens U. E. een arts de toepassing van Röntgenstralen kunt verbieden? Bevat het ontwerp van U. E. niet het novum van een soort specialistenexamen, is het niet wenschelijk alvorens dit wordt aangenomen in de toc-

lichting eenigszins aan te geven, hoe U. E. zich het geven van de waarborgen van bekwaamheid voorstelt? Heeft de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen zijn gedachten daarover ook al laten gaan? Voorziet U. E. geen moeilijkheden in de hospitalen van leger en vloot en op de koopvaardij schepen? De ruime bevoegdheid van den Nederlandschen arts is mogelijk geweest, omdat wij zelf ons ambt als een nobile officium beschouwen. Als zoodanig heeft het op het Departement van U. E. ook waardeering gevonden getuige de Memorie van Toelichting van de door den voorganger van U. E. en van den Minister van Justitie geteekende wet, houdende nadere voorschriften ten aanzien van de uitoefening der geneeskunst van 2 Juli 1928, *Staatsblad* no. 222. *Prévenir vaut mieux que guérir* is nog steeds een goede leus, doch is het niet al voldoende, dat volgens art. 1 der zoo juist aangehaalde wet, de geneeskundige, die in de uitoefening van de geneeskunst blijk geeft van grove onkunde, onverminderd zijn aansprakelijkheid ingevolge het Burgerlijk Wetboek of het Wetboek van Strafrecht onderworpen kan worden aan een van de maatregelen van art. 5 van die wet? Waar volgens het ontwerp van U. E. de vergunning slechts verstrekt wordt als voldoende waarborgen van bekwaamheid kunnen gegeven worden, zal omgekeerd uit de vergunning de waarborg van bekwaamheid worden afgeleid. Ondergeteekende is door een lange en groote ervaring op het gebied van Röntgenologie volgens zijn meening gerechtigd te dien opzichte een waarschuwend woord te doen hooren. De Röntgenologie is een nog zeer jonge wetenschap en ondergeteekende heeft van deze wetenschap een groot gedeelte en zeker wel het voornaamste gedeelte der wordingsgeschiedenis meegemaakt en daardoor veel meeningen, die ongeveer als wetenschappelijke wetten golden, zien komen en wederom zien verdwijnen. De evoluties en revoluties voltrekken zich zeer snel, zoodat het voor een Minister van Arbeid, Handel en Nijverheid ondoenlijk moet blijken om te blijven beoordeelen of een arts voldoende blijken van bekwaamheid kan geven, om tegenover het publiek als een meerdere ten opzichte van zijn collega's voorgesteld te worden, wat betreft den omgang met Röntgenstralen.

Het zij ondergeteekende vergund over art. 10 van het ontwerp nog een enkele opmerking te maken of juist gezegd een enkele vraag te stellen en wel naar aanleiding van het strafbaar stellen van de ambtenaren belast met het opsporen van overtredingen als zij niet voldoen aan de plicht tot geheimhouding van de namen der personen, door wie aangifte gedaan is van een overtreding van het bij of krachtens deze wet bepaalde, behoudens wanneer deze personen hun schriftelijk hebben verklaard tegen de mededeeling hunner namen geen bezwaar te hebben. Bestaat het bevorderen van een aanbrengsysteem ook elders in onze wetgeving?

Alvorens dezen brief te beëindigen wil ondergeteekende Uw Excellentie hulde brengen voor de pogingen personeel, inwonenden en omwonenden te beveiligen tegen gevaren, die hen bedreigen en tevens voor de strenge bepaling tegen het toepassen van gevaarlijke stralen door leeken, doch er tevens den nadruk op leggen, dat de Nederlandsche arts door de goede zorgen van het Departement van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen een goede opleiding geniet en dat door het geregeld contact van dit Departement met de Curatoren der verschillende Universiteiten en daardoor met de faculteiten der geneeskunde een gemakkelijk overleg met de hoogleeraren te verkrijgen is. Van een van deze zijden is echter blijkbaar nooit de drang tot beperking van de bevoegdheid van den arts uitgegaan.

Met verschuldigde hoogachting van Uwe Excellentie de dienstwillige

L. G. HEILBRON.

#### PERIODIEKE ONTHOUDING EN NIEUW-MALTHUSIANISME 1).

Zoowel collega SMULDERS in het door prof. NIJHOFF besproken boekje, als deze zelf in zijn artikel in dit *Tijdschrift* van 7 Februari, stellen de methode OGINO-KNAUS tegenover het Nieuw-Malthusianisme. Ik meen, dat dit niet juist is.

1) Van redactiewege bekort.